

Postupy čištění materiálů knižní vazby

Povrchové čištění potahového materiálu knih pomocí prostředku PERLOZA®

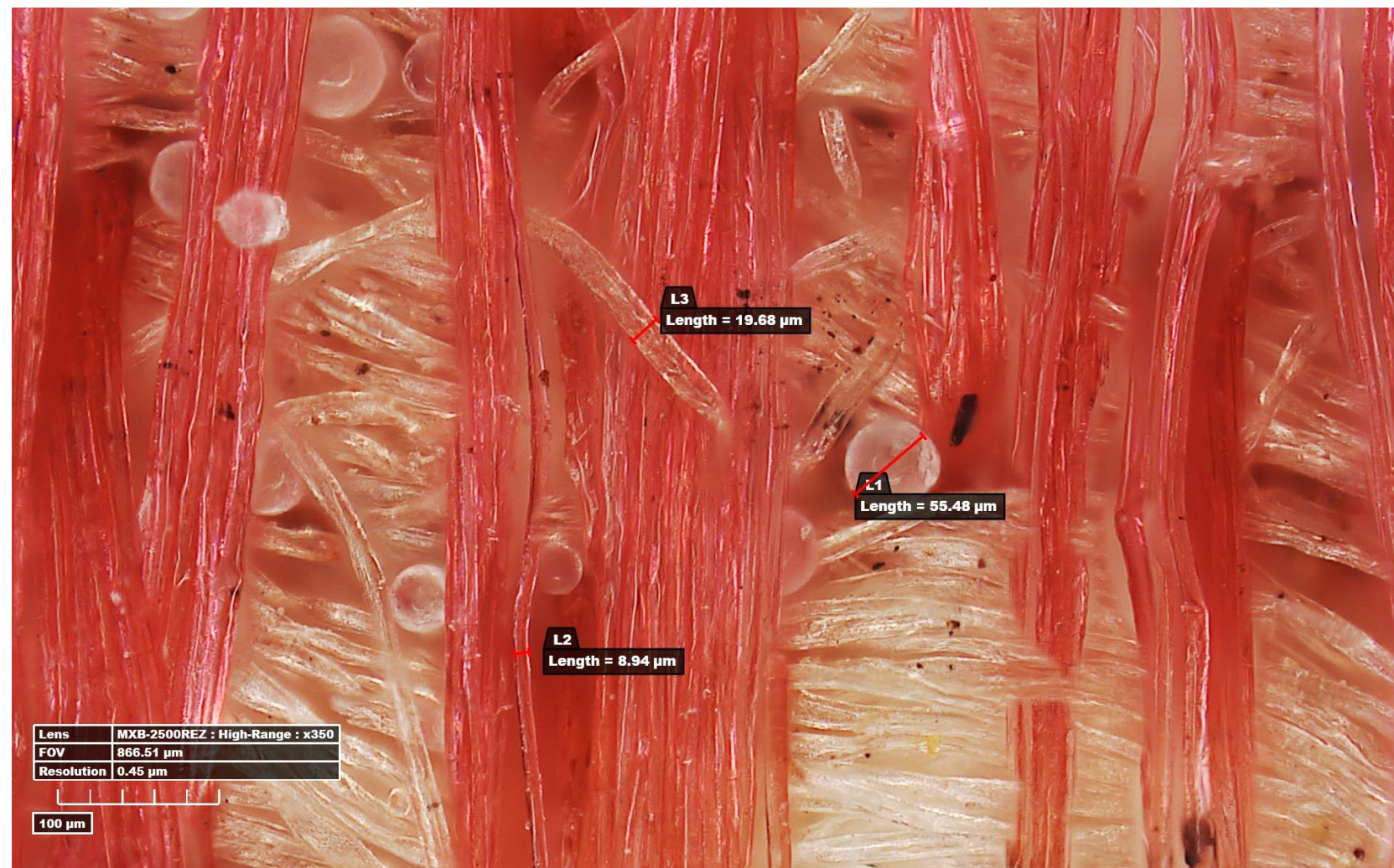
Marie Benešová, Petra Vávrová, Jitka Neoralová

Odbor ochrany knihovních fondů, NK ČR

petra.vavrova@nkp.cz

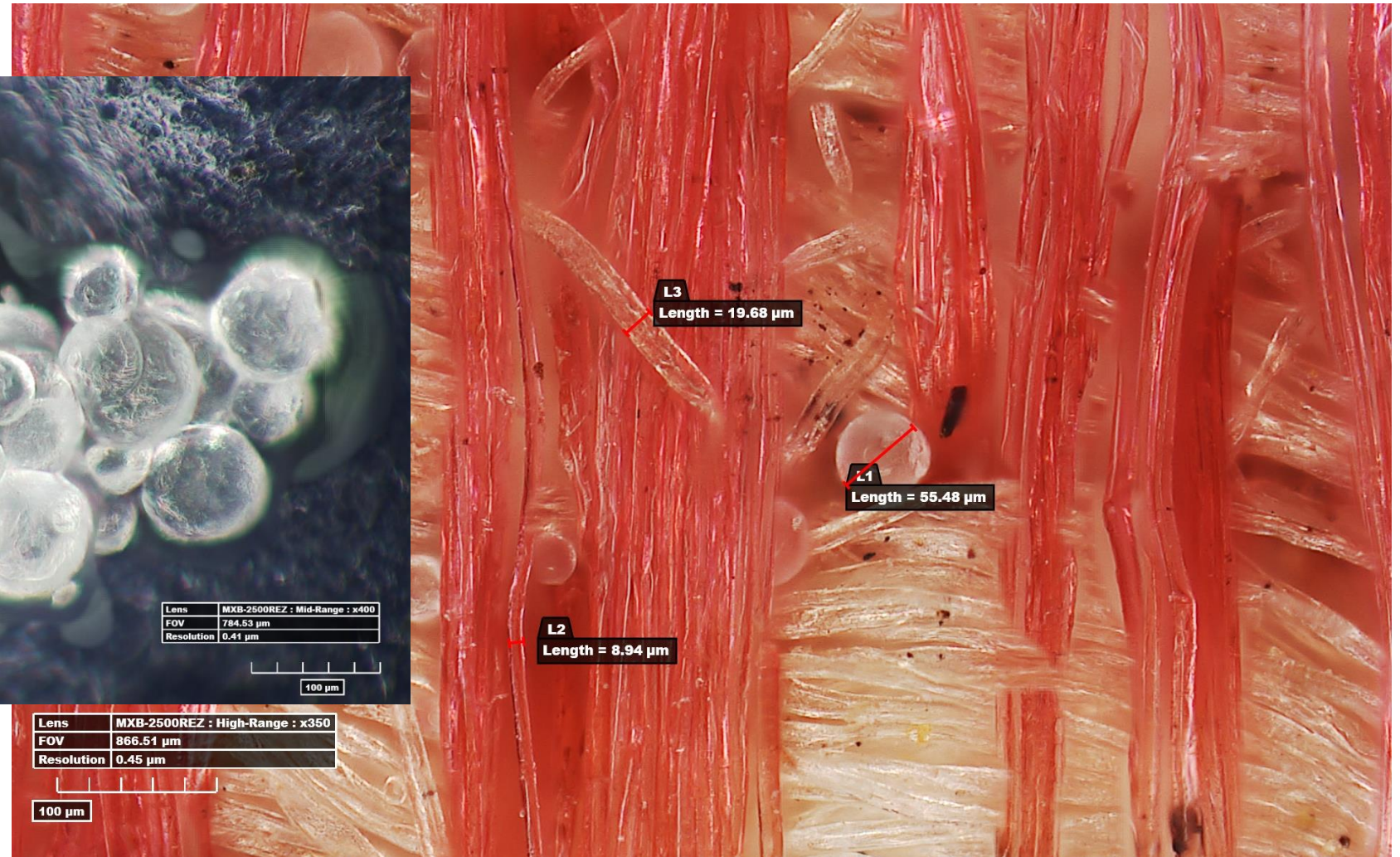
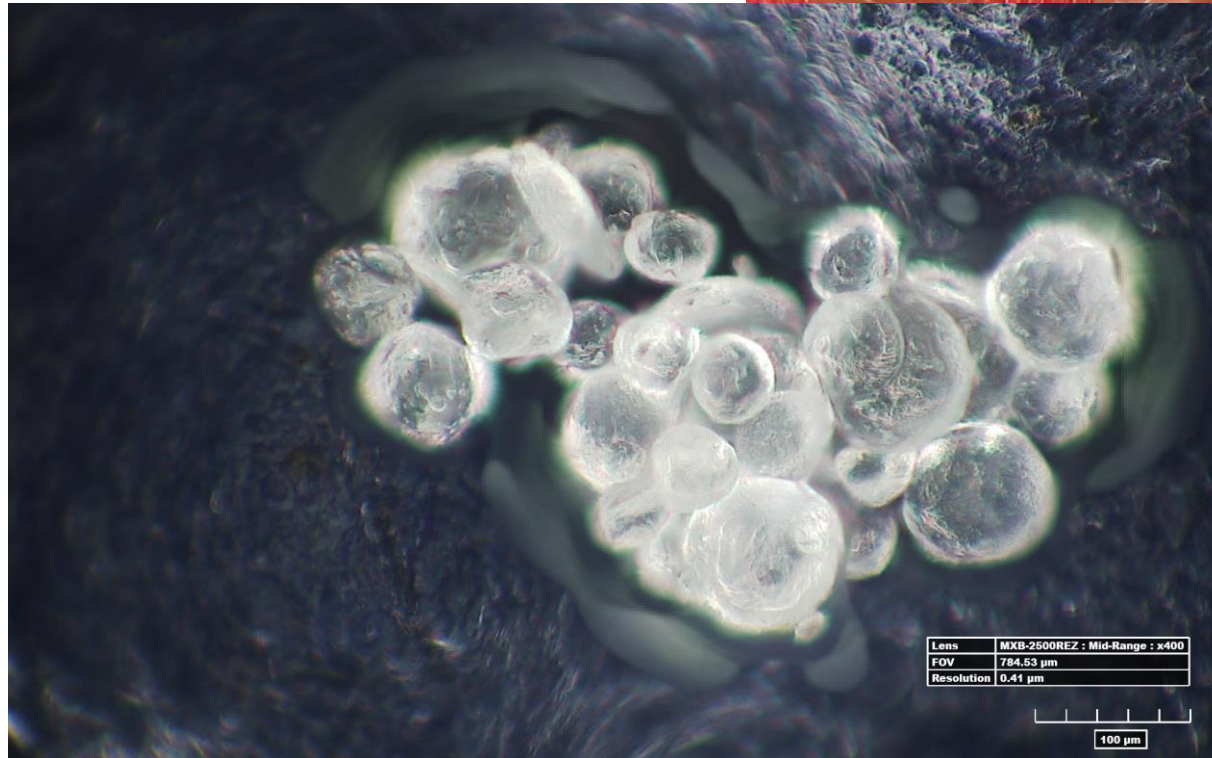

PERLOZA®

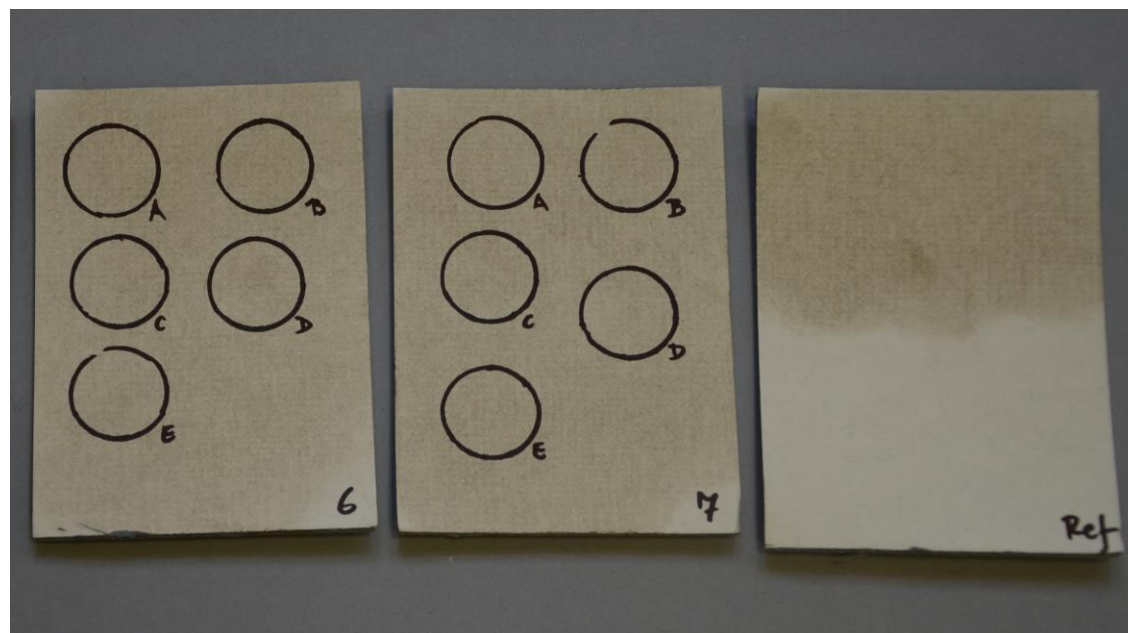
PERLOZA®

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Čištěné materiály:

- Papír
- Plátno
- Useň

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Čištěné materiály:

- Papír
- Plátno
- Useň

Metody vyhodnocení:

- Měření barevnosti
- Měření drsnosti
- Vizuální pozorování

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Čištěné materiály:

- Papír
- Plátno
- Useň

Metody vyhodnocení:

- Měření barevnosti
- Měření drsnosti
- Vizuální pozorování

Porovnávání:

- Staedtler
- Document Cleaning Powder
- Proud vzduchu
- Alvol OMK

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Papírový pokryv

Staedtler $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z j_{is}$

D.C.Powder $\uparrow DE$ $\downarrow R_z j_{is}$

- papírová podložka ve
výborném fyzickém stavu

PERLOZA $\downarrow\Delta E$ $\uparrow R_z j_{is}$

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Papírový pokryv

Staedtler $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z j_{is}$

D.C.Powder $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z j_{is}$

- papírová podložka ve
výborném fyzickém stavu

PERLOZA $\downarrow\Delta E$ $\uparrow R_z j_{is}$

Plátěný pokryv

Proud vzduchu $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z j_{is}$

PERLOZA MT 100, MT 200

$\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z j_{is}$

Staedtler – poškození povrchu

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Papírový pokryv

Staedtler $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z$ jis

D.C.Powder $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z$ jis

- papírová podložka ve
výborném fyzickém stavu

PERLOZA $\downarrow\Delta E$ $\uparrow R_z$ jis

Plátěný pokryv

Proud vzduchu $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z$ jis

PERLOZA MT 100, MT 200

$\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z$ jis

Staedtler – poškození povrchu

Usňový pokryv

Alvol OMK $\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z$ jis

PERLOZA + Spolapon

$\uparrow\Delta E$ $\downarrow R_z$ jis

Staedtler – poškození povrchu

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Ref

Proud vzduchu

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Ref

Proud vzduchu

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Ref

Proud vzduchu

Staedtler

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Ref

Proud vzduchu

Staedtler

PERLOZA MT 200

Testování vhodnosti použití prostředku PERLOZA®

Výsledky

Ref

Proud vzduchu

Staedtler

PERLOZA MT 200

PERLOZA MT 100

Praktické využití prostředku PERLOZA® na historických knižních vazbách

Čištěné materiály

Plátna barvená

Plátna zatíraná

Plátna s krátkým vlasem

Třísločiněná useň

Slepotisk

Štítky

Pozorování

Účinnost čištění

Možná separace pokryvu od desek

Možná separace štítků od pokryvu

Možné poškození ražby

Možná změna barevností povrchově zatíraného plátna

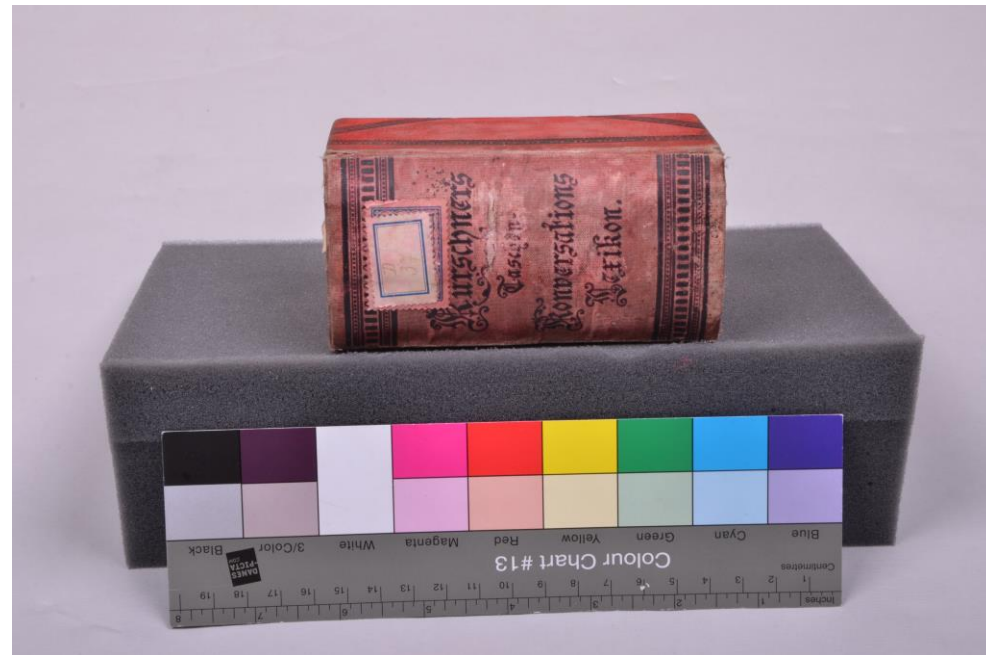
Vazby s textilním pokryvem

Stav před čištěním

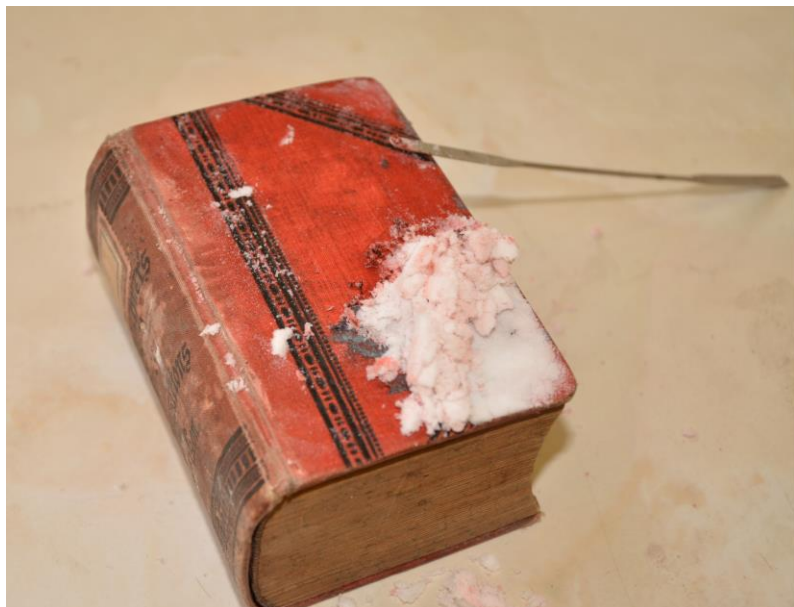

Vazby s textilním pokryvem

Stav po čištění - PERLOZA MT 200

Vazby s textilním pokryvem

Průběh čištění

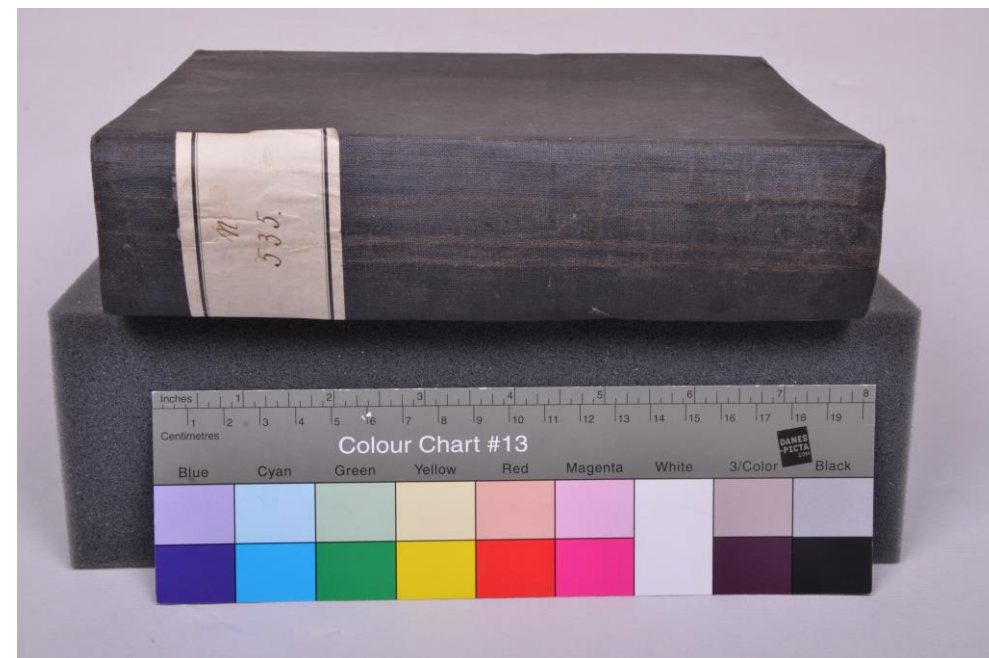
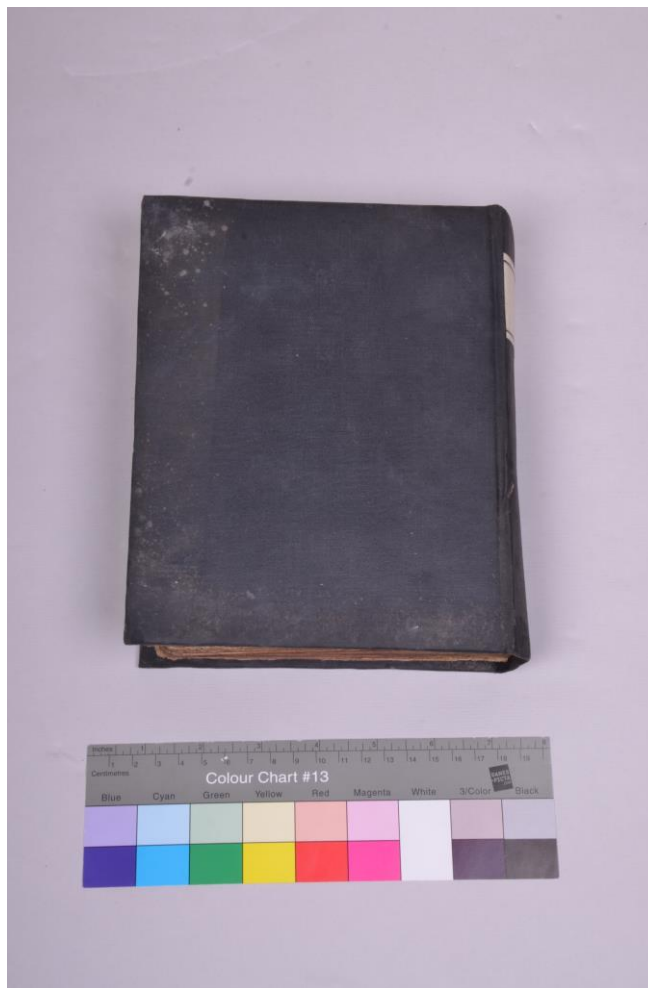
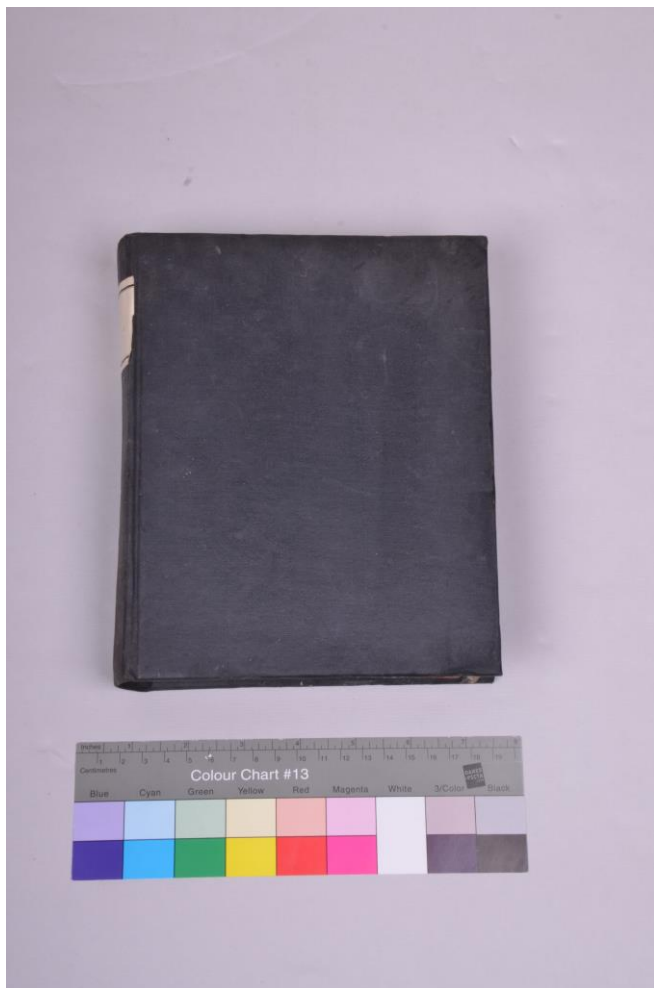
Vazby s textilním pokryvem

Průběh čištění

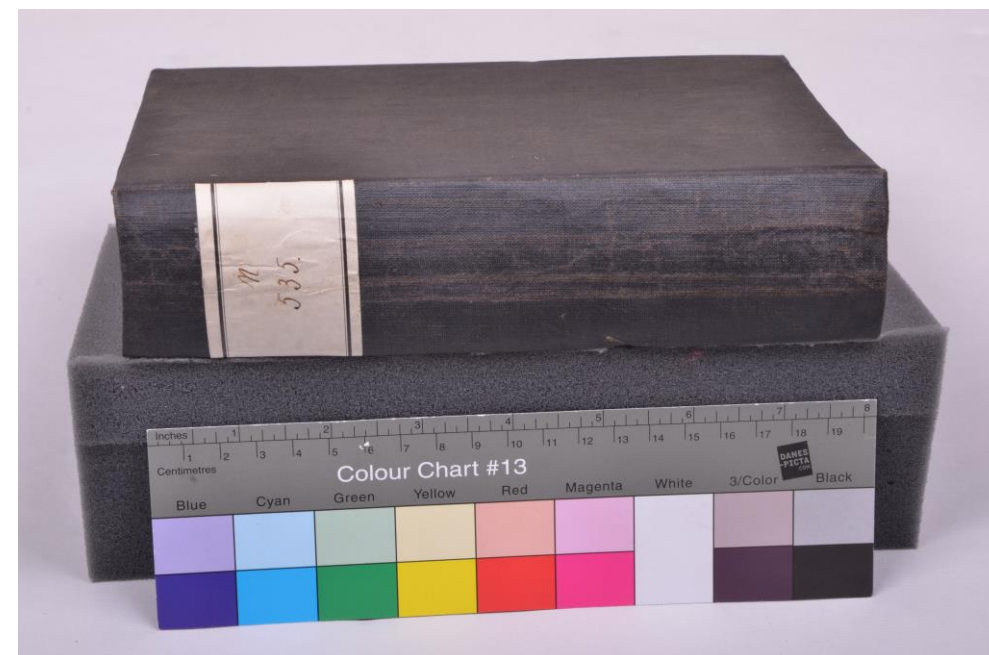
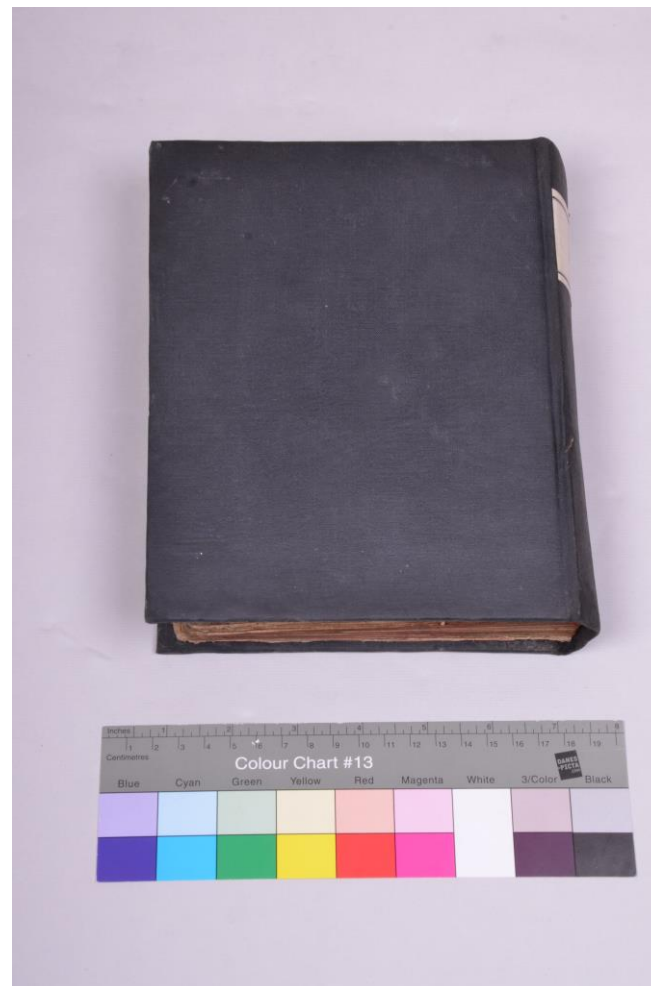
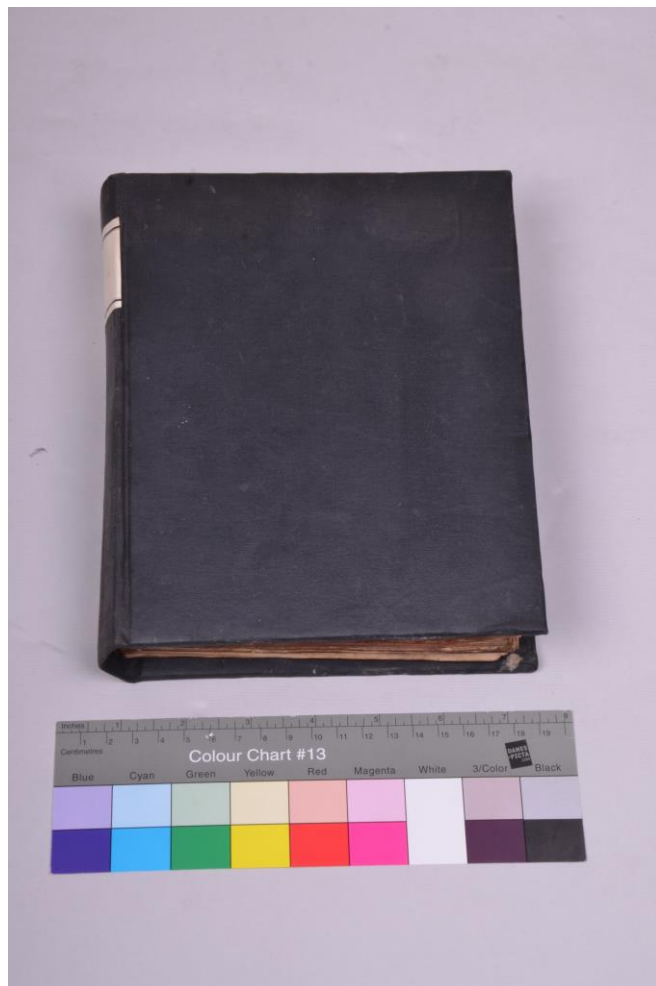
Vazby s textilním pokryvem

Stav před čištěním

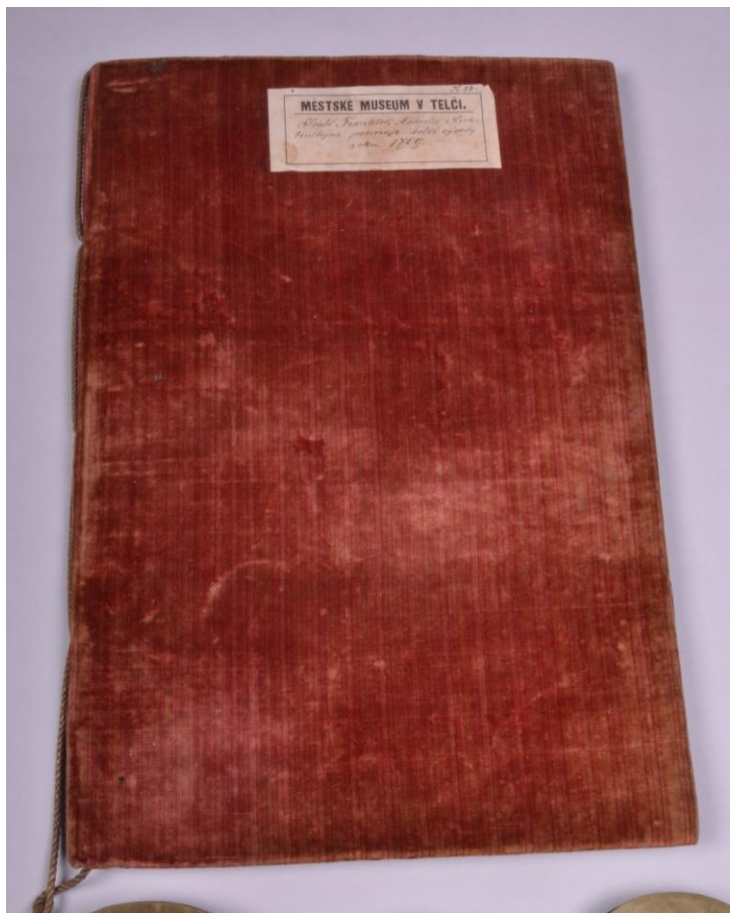

Vazby s textilním pokryvem

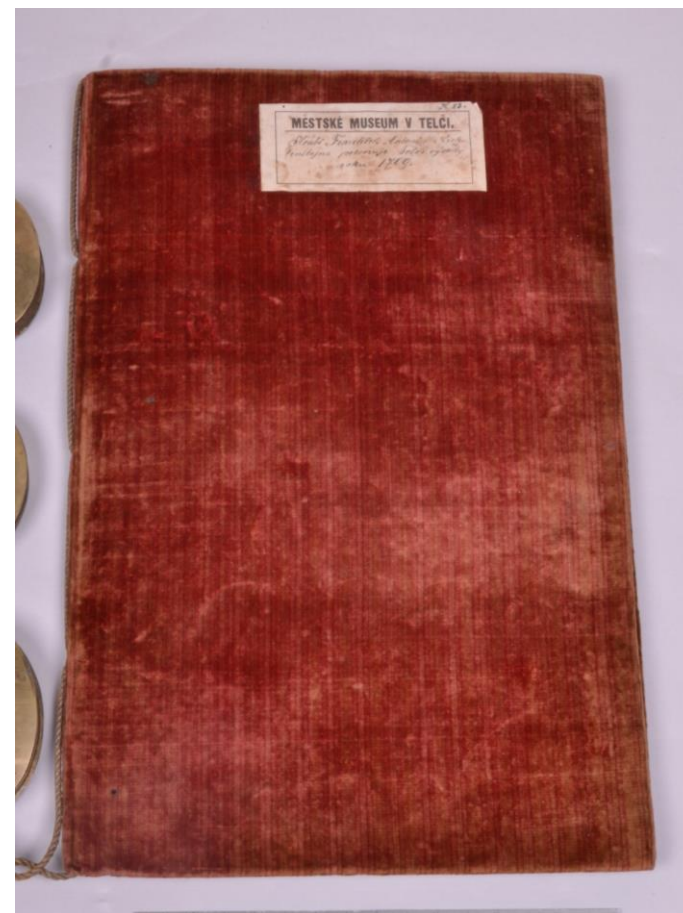

Stav po čištění - PERLOZA + 9 % Spolaponu

Vazby s textilním pokryvem

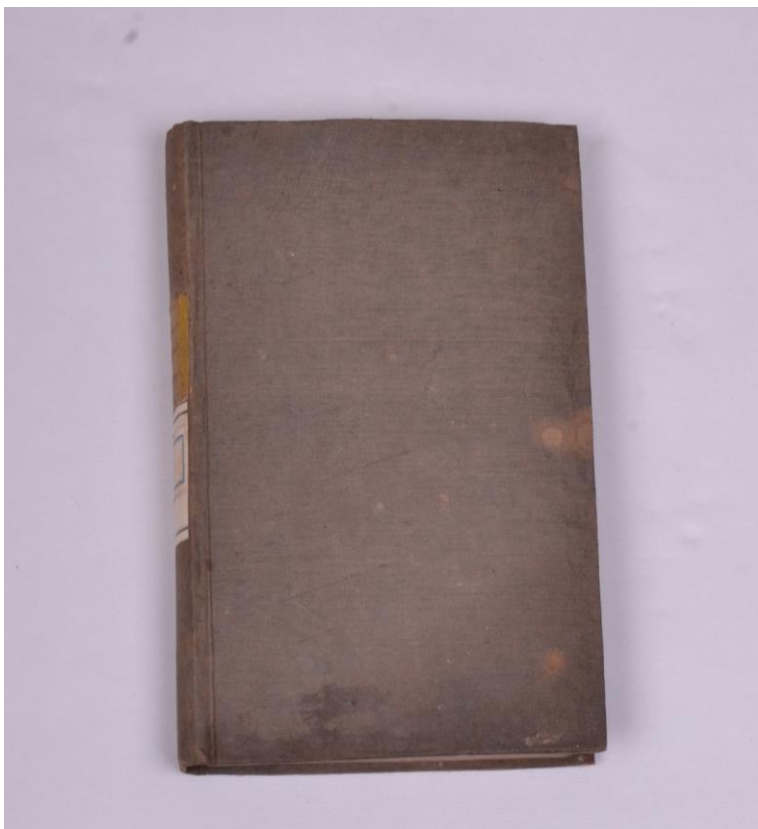

Stav před čištěním

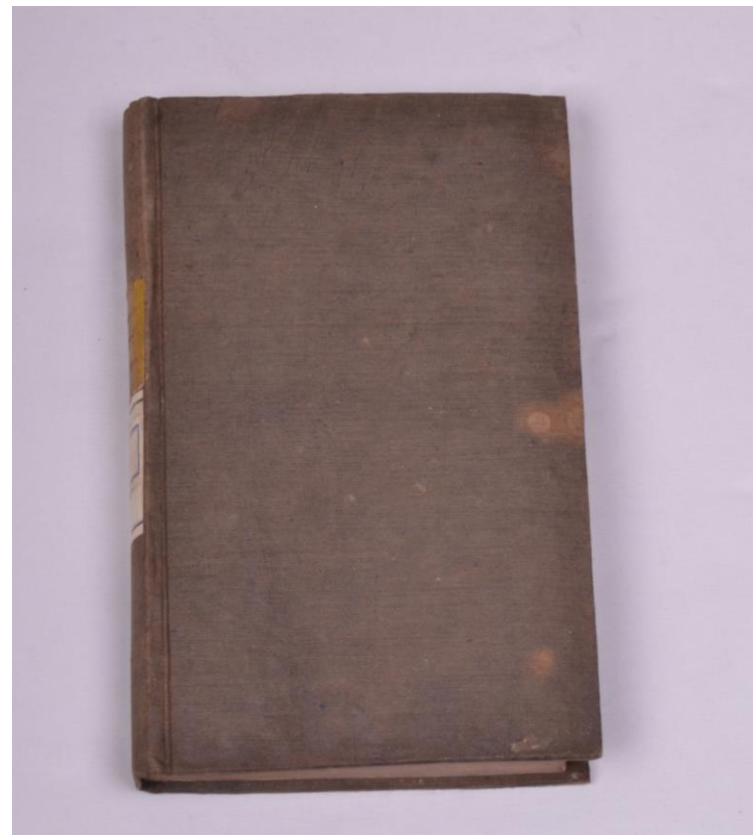

Stav po čištění – PERLOZA + 9 % Spolaponu

Vazby s textilním pokryvem

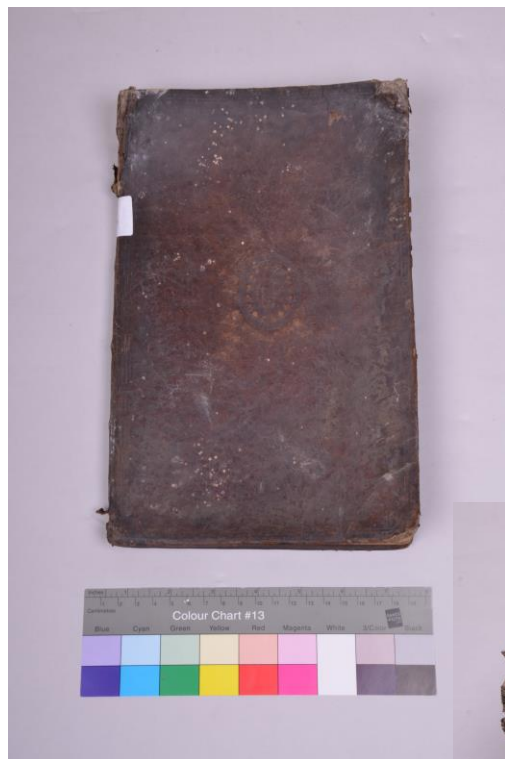
Stav před čištěním

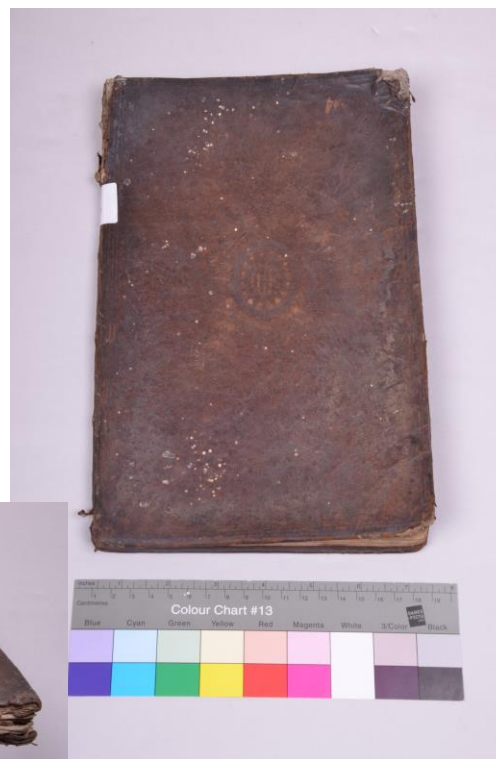
Stav po čištění – PERLOZA MT 100

Vazby s usňovým pokryvem

Stav před čištěním

Stav po čištění
– PERLOZA MT 200

Poděkování

Metodika vznikla v rámci řešení výzkumného projektu programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) "Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy - materiály a technologie" (DF13P01OVV004) Ministerstva kultury České republiky. Řešiteli tohoto projektu jsou Národní knihovna České republiky (NK ČR), Odbor ochrany knihovních fondů a Technická univerzita v Liberci, Fakulta textilní.

Historické objekty zapůjčeny od
Státního okresního archivu Jihlava – MZA Brno

Děkuji za pozornost

benesova@mza.cz

